U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců JUDr. Pavla Molka a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci žalobce: **N. T. Q.,** zastoupen Mgr. Markem Sedlákem, advokátem se sídlem Příkop 8, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 11. 9. 2017, č. j. 33 Az 1/2017 - 30,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky (dále jen „žalovaný“), rozhodnutím ze dne 16. 12. 2016, č. j. OAM-556/ZA-ZA11-HA10-2016, zamítlo žalobcovu žádost o udělení mezinárodní ochrany podle § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

II.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Brně, který ji zamítl rozsudkem ze dne 11. 9. 2017, č. j. 33 Az 1/2017 - 30.

III.

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

[4] Stěžovatel uvedl, že jedním z důvodů jeho žádosti o mezinárodní ochranu byla snaha zlegalizovat pobyt v České republice a dosáhnout sloučení rodiny se svojí manželkou a dcerou. Pokud by těchto cílů chtěl dosáhnout prostřednictvím podání žádosti o

dlouhodobý pobyt za účelem soužití rodiny podle § 42a zákona 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, tak by musel vycestovat zpět do Vietnamu a tam si na příslušném zastupitelském úřadu ČR požádat o dlouhodobý pobyt. Měl však obavu z toho, že počet občanů Vietnamu, kteří si mohou podat žádost o vízum či pobyt za účelem společného soužití rodiny v České republice, je regulován prostřednictvím povinného objednávání v tzv. systému Visapoint, přičemž objednání a podání žádosti je omezeno na malý počet žadatelů, což je v hrubém nepoměru k množství rodinných příslušníků, kteří o podání žádosti usilují.

[5] Stěžovatelova manželka má v České republice povolen trvalý pobyt, a stěžovatel má proto právo na povolení k pobytu za účelem společného soužití s manželkou, jak plyne ze Směrnice Rady 2003/86/ES ze dne 22. 9. 2003, o právu na sloučení rodiny, která má přednost před českým vnitrostátním právem. Jejímu článku 8 přitom odporují jakékoli kvóty či omezování počtu podaných žádostí, včetně omezení vyplývajících z fungování systému Visapoint. Přitom povinnost registrace v systému Visapoint a počet žádostí o pobyt, jejichž podání bude umožněno, jsou přinejmenším pro některé státy, včetně Vietnamu, stanoveny na základě nespecifikovaného tajného nařízení české vlády. Problém s registrací v tzv. systému Visapoint zasahuje do práv stěžovatele a jeho manželky zaručených článkem 36 odst. 1 a článkem 32 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Registrace v tomto systému pro něj fakticky není možná, ačkoli se o to opakovaně pokouší, a bez registrace nemá možnost podat žádost o dlouhodobý pobyt za účelem soužití s manželkou. Stěžovatel proto uzavřel, že pokud mu Česká republika prostřednictvím systému Visapoint fakticky upírá možnost podat žádost o dlouhodobý pobyt, a tak realizovat právo na sloučení rodiny, může svoje právo na soužití rodiny v ČR realizovat i prostřednictvím žádosti o mezinárodní ochranu, přičemž mu může být udělen buď azyl z humanitárních důvodů, nebo doplňková ochrana.

[6] Krajský soud se v napadeném rozsudku stěžovatelovými námitkami podle jeho názoru řádně nezabýval. Soud nabádal stěžovatele, aby se proti nemožnosti registrace v systému Visapoint bránil žalobou proti nečinnosti nebo žalobou na ochranu před nezákonným zásahem. Takový odkaz krajského soudu na jiná řízení ovšem nemá v tomto případě opodstatnění, neposkytuje stěžovateli dostatečnou ochranu jeho práv a neřeší jeho pobytovou situaci a snahu zabránit jeho nedobrovolnému odloučení od rodiny. Bez registrace v systému Visapoint nebude stěžovatel vůbec vpuštěn do prostor velvyslanectví a podání žádosti o povolení k pobytu mu nebude s největší pravděpodobností umožněno, případně bude muset podstoupit nedůstojné postupy k podání žádosti, jak ve svých rozsudcích opakovaně uvedl Nejvyšší správní soud. Samotné podání, ať už skrze registraci v systému Visapoint či na základě jiného způsobu podání, a následné rozhodnutí o žalobě na ochranu před nečinností či před nezákonným zásahem představuje zejména časově náročný proces. Po dobu několika měsíců či let by byl stěžovatel nucen pobývat v zemi původu bez možnosti osobního kontaktu se svou manželkou. Ze žaloby bylo zjevné, že stěžovatel usiluje o mezinárodní ochranu právě z tohoto důvodu, přesto se krajský soud touto otázkou dostatečně nezabýval.

[7] Z těchto důvodů stěžovatel navrhl, aby byl rozsudek krajského soudu zrušen a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení.

IV.

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti trval na tom, že se dostatečně zabýval všemi důvody uváděnými stěžovatelem ve správním řízení. Plně se ztotožnil i s rozsudkem krajského soudu. Z těchto důvodů navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

V.

[9] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[10] Vzhledem k tomu, že se v projednávané věci jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany, zabýval se Nejvyšší správní soud v souladu s § 104a s. ř. s. otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, v němž interpretoval neurčitý právní pojem *„přesah vlastních zájmů stěžovatele“*. O přijatelnou kasační stížnost se dle výše citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo nebyly plně vyřešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[11] Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci přesah vlastních zájmů stěžovatele ani zásadní pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do jeho hmotněprávního postavení. Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu totiž poskytuje dostatečnou odpověď na uplatněné kasační námitky a stěžovatel ve své argumentaci nevyložil žádné důvody, které by svědčily pro odklon.

[12] Stěžovatel sám uvedl, že svou žádost podal zejména ve snaze legalizovat svůj pobyt v České republice a soužití s manželkou a s dcerou. Nejvyšší správní soud ovšem k této otázce připomíná svou setrvalou judikaturu, podle níž snaha o legalizaci pobytu není relevantním důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. Již v rozsudku ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004 - 44, publ. pod č. 397/2004 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud uvedl: *„Potřeba další legalizace pobytu žalobce, který na území České republiky pobýval legálně od roku 1988 do 2001, není zákonným důvodem pro udělení azylu (§ 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu).“* Tentýž závěr potvrdil v řadě svých dalších rozhodnutí, například v rozsudku ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004 - 69, kde navíc shledal, že snaha o legalizaci pobytu za účelem soužití s rodinou není dostatečným důvodem nejen pohledem § 12 zákona o azylu, ale ani pohledem jeho § 14: *„Snaha po legalizaci pobytu z důvodu společného soužití se snoubenkou, která má desetiletou dceru, je sice důvodem pochopitelným, avšak nikoliv natolik*

závažným a naléhavým, aby bez přistoupení dalších okolností zvláštního zřetele hodných mohl být vnímán jako výjimečný, tedy zvláštního zřetele hodný ve smyslu § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.“ Obdobně v rozsudku ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 47/2004 - 60, Nejvyšší správní soud konstatoval: „*Snaha po legalizaci pobytu z důvodu společného soužití s manželem žijícím na území České republiky (občanem Vietnamské socialistické republiky, který však o azyl nepožádal) je sice důvodem pochopitelným, avšak nikoliv natolik závažným a naléhavým, aby bez přistoupení dalších okolností zvláštního zřetele hodných mohl být vnímán jako výjimečný, tedy zvláštního zřetele hodný ve smyslu § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb.*“

[13] Stěžovatel v nyní posuzovaném případě uvádí, že se jeho situace odlišuje v tom, že legalizace pobytu cestou žádosti o mezinárodní ochranu je pro něj jedinou cestou, jak si zachovat pobyt v ČR se svou manželkou a dítětem, a tak dosáhnout práv zaručených evropským právem i Listinou základních práv a svobod, za situace, kdy mu cestu prostřednictvím zákona o pobytu cizinců znemožňuje problematická funkčnost systému Visapoint. Je pravdou, že i Nejvyšší správní soud v několika svých rozhodnutích kritizoval závažné problémy systému Visapoint (viz zejména rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016 - 52, publ. pod č. 3601/2017 Sb. NSS, a rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017, č. j. 7 Azs 227/2016 - 36, publ. pod č. 3603/2017 Sb. NSS). V těchto rozhodnutích však Nejvyšší správní soud zároveň vyložil, jaké se cizincům nabízejí prostředky ochrany před problémy fungování systému Visapoint. Ani z těchto rozsudků přitom rozhodně nevyplývá, že by takovým prostředkem ochrany mohlo být úplné opuštění nástrojů zákona o pobytu cizinců a využití nástrojů zákona o azylu. Smyslem zákona o azylu totiž rozhodně není působit jako alternativní řešení pro ty cizince, pro něž jsou postupy podle zákona o pobytu cizinců těžko dostupné, jak uvedl Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 24. 2. 2005, č. j. 2 Azs 216/2004 - 60.

[14] Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tedy poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uvedené v kasační stížnosti a Nejvyšší správní soud neshledal žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Proto kasační stížnost jako nepřijatelnou podle § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl.

[15] Výrok o nákladech řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3 větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. října 2017

Mgr. David Hipšr
předseda senátu